

PRIVREDNA KOMORA KANTONA SARAJEVO

Broj: 04/SS/11 16 – 13/11
Sarajevo, 28. II 2011. godine

**FEDERACIJA BIH
KANTON SARAJEVO
VLADA KANTONA
Ul. Reisa Džemaludina Čauševića
71000 SARAJEVO**

gosp. FIKRET MUSIĆ, premijer Vlade

**PREDMET: Obnova inicijative za formiranje Ministarstva za poljoprivredu,
šumarstvo i vodoprivredu u Vladi Kantona Sarajevo**

Na sjednicama Upravnog odbora, održanom 22. II 2011. godine i Skupštine Privredne komore Kantona Sarajevo, održane 23. II 2011. godine, razmatrana je aktuelna problematika poslovanja u privredi Kantona, pri čemu se raspravljalo i o problematici razvoja poljoprivredno-prehrambenog sektora. Tom prilikom zaključeno je da se obnovi inicijativa za formiranje Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu u Vladi Kantona Sarajevo, koju je Komora uputila Vladi Kantona Sarajevo u nekoliko navrata.

O b r a z l o ž e n j e

Poljoprivredno prehrambeni sektor duži niz godina nalazi se u nepovoljnim ekonomskim uslovima privređivanja. Oni su još više izraženi od 1. januara 2011. godine, zbog primjene raznih mjera koje pogađaju ovaj sektor privrede. Ističemo samo neke: u proteklom periodu smanjene su ili su ukinute carinske stope, koje će se do 2013. godine u potpunosti ukinuti; na tržištu KS i BiH nudi se jeftina poljoprivredno prehrambena roba porijeklom iz zemalja potpisnica CEFTE i EU, podsticana od strane njihovih vlada većim novčanim iznosima od naših podsticaja; nedovoljni ostali mehanizmi zaštite domaće proizvodnje itd. Ovo su samo neki od razloga zbog kojih Privredna komora Kantona Sarajevo izražava **zabrinutost za položaj poljoprivredno prehrambenog sektora**, koji će se posebno naći u teškoj situaciji nakon cjelovite primjene ugovora o slobodnoj trgovini, a posebno klimatskih promjena u svijetu i njihov uticaj na proizvodnju hrane.

71000 Sarajevo, La Benevolencija 8
Tel: (00 387 33) 250 100, 250 101, 250 196 Fax: (00 387 33) 250 137, 250 139
www.pksa.com.ba, webmaster@pksa.com.ba

Da bi se ova situacija prevazišla neophodno je da institucije države, na svim nivoima promjene svoj odnos prema jednom od najvažnijih segmenata privrede, pružanjem odgovarajuće podrške razvoju i konstantnom unapređivanju poslovanja poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, što u konačnici doprinosi socijalnoj sigurnosti stanovništva i stabilnom i održivom razvoju privrede i društva uopće.

Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo organizacijski pokriva skoro sve privredne oblasti, između ostalih i poljoprivredu, šumarstvo, lovstvo, prehrambenu industriju, vodoprivredu i druge srodne djelatnosti. U takvoj organizacionoj šemi, komuniciranje privrednika različitih interesnih djelatnosti sa sadašnjim Ministarstvom privrede, vrlo je složeno, nedjelotvorno i ne daje očekivane rezultate za bilo koju privrednu oblast, pa ni za djelatnosti koje pripadaju Sektoru za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu. Razlog više je i taj, što je ovo jedini Kanton u FBiH (pored Bosansko-podrinjskog), koji nema odgovarajuće Ministarstvo za ovu važnu privrednu granu, a pritom raspolaže poljoprivrednim i drugim prirodnim resursima, prerađivačkim kapacitetima, obrazovnim institucijama i drugim uslovima za uspostavu navedenog ministarstva. U cilju poboljšanja poslovnog ambijenta i prevazilaženja postojećeg **vrlo nepovoljnog stanja u poljoprivredi, šumarstvu, vodoprivredi, i dr. djelatnostima** iz djelokruga rada ovog Sektora, nužno je da i Kanton Sarajevo formira **Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu**.

Navode se samo neki osnovni argumenti za formiranje Ministarstva:

⇒ U razvojnim projektima "Strategija razvoja ruralnih područja Kantona Sarajevo", „Projekcija razvoja tržišne poljoprivredne proizvodnje u Kantonu Sarajevo u periodu 2005.-2010. godina“, „Razvoj poduzetništva na selu“ i drugim dokumentima, koje je Komora izradila u saradnji sa Ministarstvom privrede Kantona Sarajevo, Poljoprivredno-prehrambenim fakultetom, Federalnim zavodom za poljoprivredu i jednim brojem općina na području Kantona Sarajevo, jasno su naznačeni pravci razvoja poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije u Kantonu Sarajevo, sa osloncem na vlastite resurse.

Neki od ciljeva, naznačeni u ovim dokumentima, kojima se želi poboljšati položaj poljoprivredno-prehrambenog sektora u narednom periodu:

- pretežno naturalnu proizvodnju prestrukturirati u tržišnu proizvodnju i prilagoditi je aspektima održive, visoko dohodovne i izvozno orijentirane proizvodnje;
- obezbijediti ravnomjerniji razvoj Kantona Sarajevo smanjujući postojeću, izrazito, razvojnu neusklađenost između urbanih i ruralnih područja;
- povećanje proizvodnje poljoprivredno-prehrambenih proizvoda;
- smanjenje uvoza, brže uravnoteženje robne razmjene sa inostranstvom i smanjenje debalansa u spoljnotrgovinskoj razmjeni;
- povećanje ponude domaćih proizvoda koji služe kao sirovine za prerađivačku industriju, stvaranje mogućnosti za otvaranje novih proizvodnih kapaciteta u prehrambenoj industriji, jačanje domaće ponude i izvozne sposobnosti Kantona;
- ubrzanje procesa primjene ekoloških standarda i poboljšanje kvaliteta života u ruralnim oblastima;
- brži razvoj infrastrukture u ruralnom području;
- povećanje zaposlenosti i standarda stanovništva na selu i obezbjeđenje uslova za njegov održivi ostanak;
- smanjenje sive ekonomije i povećanje Budžeta Kantona Sarajevo i dr.

- ⇒ Kanton Sarajevo ima oko 22.000 poljoprivrednih gazdinstava koja imaju mogućnost da se bave poljoprivrednom proizvodnjom, od čega preko 3.000 domaćinstava imaju mogućnost da se organizuju kao tržišni poljoprivredni proizvođači;
- ⇒ Kanton Sarajevo raspolaže odgovarajućim resursima, od ukupne površine Kantona Sarajevo na poljoprivredno zemljište otpada oko 40% površine, a zajedno sa šumama obuhvata oko 92% ukupne površine Kantona Sarajevo. Uz prosječno relativno visoko obrazovanje seoskog stanovništva, navedeni resursi iziskuju organiziran i stručan pristup u proizvodnji, zaštiti i unapređenju prirodnih bogatstava, njihovo iskorištavanje u skladu sa održivim razvojem i povećanjem zapošljavanja, kako bi se stvorili uslovi za upošljavanje prerađivačkih kapaciteta i ostanak stanovništva na vlastitim imanjima;
- ⇒ Neobrađeno je skoro 50% poljoprivrednih površina;
- ⇒ Ovo je jedan od najbogatijih lokaliteta sa podzemnim i nadzemnim vodama u Bosni i Hercegovini. Izuzetno je bogat termomineralnim, termalnim, mineralnim i pitkim vodama;
- ⇒ Instalirani kapaciteti prehrambene industrije prevazilaze potrebe stanovništva KS. Za svoje proizvodne kapacitete trebali bi koristiti poljoprivredne sirovine koje se mogu proizvoditi u Kantonu Sarajevo, a one se najčešće uvoze već duži period. Uspostavljanjem odgovarajućeg odnosa državnih organa prema primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, preradi i drugima, to se može dobrim dijelom izbjeći;
- ⇒ Kanton Sarajevo ima komparativne prednosti za razvoj ekoturizma i proizvodnju zdravstveno ispravne hrane. Proizvodnja hrane je veoma bitna za najveći potrošački centar u BiH, kakav je Sarajevo. S obzirom na resurse, to se posebno odnosi na proizvodnju povrća, voća, ribe, mlijeka, mesa, proizvoda od mesa i mlijeka itd. Prema procjenama stručnjaka, konvencionalna proizvodnja hrane sa ovih prostora, je kvalitetnija i od organske proizvodnje u mnogim zemljama zapadne Evrope. Proizvodnja hrane i djelatnosti vezane za nju umnogome mogu apsorbirati radnu snagu sa malim ulaganjima po jednom zaposlenom.
- ⇒ Kanton Sarajevo je najveće tržište poljoprivredno-prehrambenim proizvodima u Bosni i Hercegovini. Međutim, učešće proizvoda primarne poljoprivrede i prehrambene industrije Kantona Sarajevo u snabdijevanju ovog tržišta nije dovoljno, najčešće je ispod 50%;
- ⇒ Enorman uvoz finalnih ili polufinalnih proizvoda i sirovina, koji se ovdje mogu uspješno proizvoditi (krompir, meso, vode, sokovi, pivo, mlijeko, neke vrste povrća i voća, ...);
- ⇒ U Kantonu Sarajevo djeluju najstarije naučne i obrazovne institucije u Bosni i Hercegovini relevantne za razvoj ove privredne grane (Poljoprivredni, Šumarski i Veterinarski fakultet, Federalni zavod za poljoprivredu i dr.) i niz drugih obrazovnih institucija vezanih za ove djelatnosti;
- ⇒ U Kantonu Sarajevo postoje zadruge, ali one nisu dovoljno osposobljene i organizovane, kako bi uspješno uvezale neposredne poljoprivredne proizvođače, prerađivačke kapacitete i trgovačke centre;

- ⇒ Naprijed rečeno za poljoprivredu, odnosi se u mnogome i na šumarstvo i proizvodnju mnogobrojnih proizvoda iz ove djelatnosti. Moderno gazdovanje – menadžment šumama (pošumljavanje, eksploatacija, proizvodnja na bazi drveta, zaštita od erozija, zaštita od požara, zaštita od štetočina, zaštita od nesavjesne sječe, lovstvo itd.) je imperativ da se na području našeg Kantona zaštite i osnovni životni resursu – tlo, voda i zrak. Posebno se mora zaštititi tlo za poljoprivredu i šumarstvo, odnosno njihovo iskorištavanje neophodno je podrediti održivom razvoju, obzirom da je tlo neobnovljiv resurs;
- ⇒ Djelimično neuređeno tržište **visokotarifnim robama** zahtjeva ozbiljniju zaštitu ove proizvodnje, koja u KS ima značajne instalisane kapacitete. Susjedne i druge zemlje različitim stopama akciza štite domaću od uvoznih visokotarifnih roba, zbog čega se događa da smo mi jedina zemlja na svijetu gdje su domaći proizvodi skuplji od uvoznih visokotarifnih i drugih proizvoda.

Ovo su samo neki od razloga, kojima se dokazuje da bi se formiranjem **Ministarstva za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo** u Kantonu Sarajevo, konkretnije definisala, razradila i provodila politika razvoja poljoprivredno-prehrambenog, šumarskog i vodoprivrednog kompleksa u narednom periodu. Uspostavio bi se odgovarajući odnos državnih organa prema ovim izuzetno važnim segmentima privrede, pratio razvoj i konstantno unapređivali uslovi privređivanja poljoprivrede, prehrambene industrije, vodoprivrede i šumarstva na području Kantona. Novo uspostavljeno Ministarstvo bi adekvatnije predlagalo i pratilo mjere za unapređenje zakonske regulative u cilju stvaranja pogodnijeg ambijenta za poslovanje privrednih subjekata. U koordinaciji sa drugim nadležnim ministarstvima odgovarajuće djelovalo na zaštiti okoliša i održivog razvoja. Vršilo snažniji uticaj kod planiranja razvojnih programa i obezbjeđenja finansijske podrške razvoju oblasti iz svog djelokruga rada iz sredstava Budžeta i drugih izvora. Jačalo zadružni pokret kao okosnicu razvoja primarne poljoprivredne proizvodnje i uvezivanja proizvođača, prerađivača i trgovine itd.

Naprijed rečeno nameće izraženu potrebu da se i u KS formira **Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu**, koje bi imalo važnu ulogu u svim segmentima ruralnog razvoja, poljoprivrede i sela, unapređenju šumarstva, uzgoju, eksploataciji i zaštiti šuma i vodotoka. Veći broj propisa na nivou FBiH vezanih za ove grane upućuje na potrebu donošenja kvalitetnih zakonskih i podzakonskih akata za nivo Kantona, kontrolu proizvedene i uvezene hrane i sirovina, zaštitu resursa za buduće generacije i dr. Organizovanjem odgovarajućeg Ministarstva stvorili bi se uslovi za brže i kvalitetnije korištenje prirodnih resursa u skladu sa održivim razvojem, ostanak stanovništva na vlastitim imanjima, u cilju stvaranje uslova za stabilan, održiv i profitabilan razvoj ovih djelatnosti.

Uspostavom Ministarstva ne bi trebalo doći do povećanja administracije, jer u **Ministarstvu privrede već postoji Sektor za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu**, koji bi samo prerastao u Ministarstvo.

Komora je inicijativu za formiranje posebnog Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu u Kantonu Sarajevo sa argumentiranim obrazloženjem uputila nadležnim organima Kantona Sarajevo u više navrata, počev od 2001. godine. Također, i u nizu razvojnih dokumenata inicirana je potreba za formiranjem Ministarstva.

U obrazloženja je dat samo dio argumenata za donošenje odluke o formiranju Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu u Vladi Kantona Sarajevo, a Vlada će kod donošenja konačne odluke koristiti i druge mnogobrojne relevantne činjenice, koje opravdavaju ovu inicijativu.

Predsjednik Komore

Kemal Grebo, dipl.ecc.

Dostavljeno:

- Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo